

Ngā Pātai Auau

He pātai rānei āu mō te whakauru ki ngā Tohu Kairangi Mātauranga a te Pirimia 2020? Kei konei ngā whakautu ki ngā pātai auau.

NGĀ TIKANGA MĀRAURAU

Ka tutuki i tō mātou rōpū ngā tikanga māraurau?

Kia taea te uru mai, me tae mai tō tono i:

- tētahi ratonga kura kōhungahunga /kōhanga reo/puna kōhungahunga whai raihana, tiwhikete rānei tētahi huinga ratonga rānei
- te rōpū whakahaere o tētahi kōhungahunga/ kōhanga reo/puna kōhungahunga,
- tētahi kura, wharekura kua rēhita
- tētahi rōpū kura, wharekura kua rēhita e mahitahi ana pērā i te Kāhui Ako.

He tika anō tā mātou kaupapa hei tono ki ngā tohu?

Kia whakaaetia rawatia tō kaupapa me:

- aronui ki te whai huanga pai ake mō ngā tamariki me ngā taiohi – i te kura kōhungahunga, kura tuatahi, tuarua hoki, i ngā kaupapa arareo Pākehā, Māori, Pasifika rānei
- whakaahua i ngā tutukitanga o te rōpū, tīma, whakahoatanga rānei (kāore e whakaaetia ngā tono a te tangata takitahi)
- tangata whenua mai i Aotearoa
- whai wāhi i ngā tuhinga marautanga me ngā rautaki mātauranga i waihangatia i Aotearoa, e hāngai tonu ana ki te whakaako me te ako
- kua e whakawehi i te mana o Ngā Tohu
- whakaatu taunakitanga mō ngā hua me ngā tutukitanga o te kaupapa i roto i wā āhua roa tonu (ki a mātou ko te iti rawa e rua tau).

Kāore e whakaaetia he tono mō tētahi tangata takitahi, kia tono mai rānei mehemea he kaimahi, kua whai kirimana rānei tētahi o tō rōpū, tīma, whakahoatanga rānei i tētahi o Ngā Tari Mātauranga (pērā i te Tāhuhu o te Mātauranga, Matatū Aotearoa, Te Tari Arotake, Mātauranga Aotearoa, Te Amorangi Mātauranga Matua, Te Mana Tohu Mātauranga o Aotearoa, Mana Rapuara Aotearoa rānei).

Ki te kore e tutuki i tā mātou tono t/ētahi o ngā tikanga māraurau ka whakaaetia tonutia?

Kāo. I mua te tuku i tō tono me mātua tirotiro kia kitea ai mēnā ka tutuki i tō tono whakauru ngā tikanga māraurau katoa. Mēnā kei te rangirua koe, me tuku tō pātai mā te īmēra ki:
info@pmawards.education.govt.nz
me waea atu rānei ki: 0800 PM AWARDS (0800 762 927).

Ka taea e ngā kura tū motuhake te whakauru ki ngā tohu?

Āe, e whakaaetia ana ngā kura tū motuhake engari me tutuki rawa i te tono whakauru ngā tikanga māraurau katoa. Inā koa me mātua whai pānga ki ngā tuhinga marautanga me ngā rautaki mātauranga i waihangaia i Aotearoa tonu – hei tauira, e kore e whai wāhi ki tō tono, ngā raraunga mai i te International Baccalaureate.

TE TAKOTORANGA

Me whakawhāiti rawa ngā kōrero?

Āe. Me kua tō tono e neke atu i ngā whārangi 30 tahatahi (e 15 whārangi taharua). Ka whāiti mai ko te wāhanga 'Ō taipitopito', 'Wāhanga Tohu' hoki, ngā taunakitanga, whakaahua, hoahoa, atahanga, ripanga, tāpiritanga me ngā rārangi pukapuka, rārangi tohutoro rānei. Kia mōhio tonu, he pai noa kia iti iho tō tono oti i te 30 whārangi.

He aha te momo takotoranga hei whai mā mātou?

Me mātua whai tō tono i ēnei āhua takoto, arā, ko te Arial 11 te rahi o te momotuhi, ā, me 1.5cm te takiwā rārangi. Kua oti kē te mahi kia takoto pēnei te puka tono.

Ka pēhea mēna kei tua atu i te maha o ngā whārangi tā mātou tono?

E KORE tō tono e tirohia ina kāore e whāiti mai ki te 30 whārangi. Arā, tirohia ngā kōrero i runga ake nei me ngā tohutohu kei te tīmatanga o te puka tono.

Ka whai wāhi te rārangi pukapuka/ tohutoro ki te maha o ngā wharangi?

Āe. Ka whāiti mai hoki te whārangi rārangi pukapuka/tohutoro ki ngā whārangi 30. E kore tō tono e whakaaetia mēnā he nui atu tō tuhinga i te 30 whārangi.

Ka taea te whakauru ki tā matou take wānanga ngā hononga-itua ki ngā kōrero ipurangi?

Kāo. E kore te pae whakawā e tiro tiro i ngā kōrero i roto i ngā hononga-itua. Ko te whakatau me whakamahi ngā kupu tautoko i ngā kōrero ā-ipurangi, ā, me rau atu ngā hononga ki te rārangi tohutoro.

Ka taea te tuku ake ngā tuhinga maha mā te ipurangi?

Kāo. Kotahi anake te tuhinga (30 whārangi iti iho rānei) ka whakaaetia mō ia tono. Me rarau atu ngā taunakitanga ki tō tono kotahi. Pupuritia hei kōnae PDF i mua i te tuku ake ki tēnei pā ipurangi. Ka taea anō tētahi kōnae ataata te tono atu. (tirohia ngā kōrero i raro).

TE WHAKAURU KŌNAE ATAATA MAI

He aha ngā momo kōrero, taunakitanga rānei hei whakauru māku ki te ataata?

He mea rawe te ataata hei tautoko i tētahi tono mā te whakaatu i tō kōrero ki ō koutou ake kupu. Ko ngā momo taunakitanga me ngā pārongo hei whakaatu pea māu: ngā taiao ako, ngā mahi akoako, ngā mahi me ngā reo o ngā ākongā, ngā reo o ngā whānau me te hapori, ngā kaupapa, me ētahi atu mea whaihua, hei hāpai i tō kōrero. Ehara i te mea me whakauru rawa i tētahi ataata ki tō tono.

Te whakauru ataata ki tō tono

Mēnā ka tāpae ataata mai koe me tō tono whakauru, kotahi anake te wahi tuari ataata e whakaaetia ana, arā ko Vimeo tērā. (<https://vimeo.com>).

Kia mōhio mai, me kua tō ataata e roa atu i te 5 meneti, ki te pēnā e kore e whakaaetia hei wāhanga mō tō tono whakauru. He ngāwari noa te tāpae ataata mai me tō tono whakaae:

1. Whakaritea he wāhitau Vimeo

Me mātua whai he wāhitau Vimeo kia āhei ai te tuku ake i tō kōnae. Mēnā kāore tō wāhitau, me whai i ngā tohutohu i te pā ipurangi o Vimeo hei whakarite wāhitau mōu.

2. Tuku ake i tō ataata ki Vimeo

Me kua tō ataata e roa atu i te 5 meneti, ki te pēnā e kore e whakaaetia hei wāhanga mō tō tono whakauru.

3. Me rau atu ki te tono whakauru te URL me te kupuhipa nāu i waihanga hei mātaki i tō ataata.

Ka tukua ake tō ataata, ka oti i a koe te waihanga URL (hononga) mō tō ataata.

Ko te URL (hononga) he wahitau Vimeo me tētahi nama e iwa ngā mati e whai mai ana, hei tauira: **<https://vimeo.com/123456789>**

Me hōmai e koe tēnei URL hononga me te kupuhipa nāu i waihanga mō te ataata (mā reira e taea ai e mātou te mātaki i taua ataata) kia taea e mātou tō ataata te mātaki, te tuari hoki ki te Pae Whakawā. Me tārua e koe te hononga me te kupuhipa ki te wāhi tika kei te tono whakauru.

Mēnā he pātai atu anō āu e pā ana ki te rarau ataata hei wāhanga mō tō tono, tēnā koa whakapā mai ki a mātou mā te waea atu ki 0800 PMAWARDS (0800 762 927), mā te īmēra rānei ki info@pmawards.education.govt.nz

FAQ TONO WHAKAURU

E kimi ana ngā kaiwhakawā i te aha?

Arā ētahi āhuatanga mātuaatua kia mōhio tonu rā koe:

- me hōmai taunakitanga pai mō te mahitahi (a tō tīma/rōpū, me ngā ākonga, whānau, te hāpori hoki) me kua noa e aro ki tētahi ākonga takitahi
- me mātua kōrero koutou mō te hiranga o ā koutou mahi – kua mō ngā mahi noa o ia rā
- me āta whakatakoto i ngā kōrero kia mārama anō te aronga o ngā tutukitanga, he aha anō ngā mahi i whāia, he aha oti ngā hua i puta
- kia nui te whakamahia i ngā pārongo whakataurite me ētahi atu taunakitanga i roto i ō kōrero
- me whai kia kapi i ā koutou kōrero tētahi wā roa kia mārama tonu ai ngā hua me ngā painga — ko te iti rawa e rua tau.

Ka arotake ngā kaiwhakawā i tō tono i runga i:

- tō koutou kaha ki te whakahāngai i te marau me ngā mahi whakaako ki ngā hiahia o ngā tamariki me ngā taiohi kei tō kura

- tō koutou kaha ki te whakamahi i ngā taunakitanga me ngā rangahautanga e pā ana ki ngā āhuatanga papai mō ngā tamariki me ngā taiohi kei tō kura
- te āhua o ngā whakapainga ake o ngā hua i tutuki ai mō ngā tamariki me ngā taiohi, e kitea ana i ngā taunakitanga, ngā pārongo me ngā raraunga e tika ana.

Ka taea te whakamahi ētahi pārongo atu hei tautoko i tā mātou tono?

Tirohia te wāhanga [Rauemi](#) i mua i te whakakī i te puka tono. Tērā ka hiahia koe ki te tohu i ētahi atu kōrero whai take i tō tono whakauru. Tēnā koa me whakaatu i ēnei ki roto tonu i tō tuhinga, ā, ka whakauru ai ki tō rārangi tohutoro.

He aha ngā taunakitanga hei whai mā mātou?

Ko ō taunakitanga tētahi wāhanga tino whitake o tō tono, inā hoki ka āta tiroiro te Pae Whakawā i ā koutou taunakitanga, raraunga, me te tātāritanga i aua raraunga. Mō ētahi atu kōrero mō te āhua o ngā taunakitanga, tirohia te wāhanga [Evidence](#) e whakaatu ana i ngā hua pai ake.

He aha ngā mea hei whakauru ki tā mātou tono?

Ka mōhio koe e taea ana e tō tīma te tono, me whai koutou kia manawarū ngā kōrero, kia mau ai te titiro a te tangata, mā te whakamahi taunakitanga, raraunga hoki hei whakaatu i ngā mahi hei whakarerekē, me te/ngā take i pērā ai, te ara i whāia, me ngā hua i puta hei painga mō ngā ākongā.

Kia whakaoti i a koe ngā wāhanga e iwa katoa o te puka tono, pupuritia hei PDF, kātahi ka tukuake ki te pae tukutuku o Ngā Tohu i mua i te **5 karaka i te ahiahi, Paraire 10 Paengawhāwhā 2020.**

E taea e mātou te whakauru ngā wāhanga maha?

Āe. Kei Pātai 2 o te puka tono, te wāhi māu hei kōwhiri i ngā wāhanga e hāngai ana ki tō tono.

Ka taea e koe te whakamahi tētahi tono 30 whārangi mō ngā wāhanga maha. Heoi, e pai kē atu te whakaoti tono motuhake mō ia wāhanga kei te urua – mā konei e taea ai te whakahāngai i tō take wānanga ki ia wāhanga, ā, ka whai wāhi i roto i te tono ki te whakaatu i ā koutou kōrero.

Mō ētahi atu kōrero, tirohia Pātai 5 i raro nei, Ma pēhea mātou e whakaatu ai 'I aha mātou kia rerekē ai ngā mahi?

Ka taea e mātou te tuku tono maha?

Āe. Kāore he mea hei aukati i te maha o tono mō ngā kaupapa rerekē hei mea tāpae mā tō tīma. Me whakaoti he puka tono mō ia kaupapa mahi ka tonohia e koutou.

Ka whai wāhi ngā tono katoa ki te tohu nui a te pirimia?

Kāore e tirohia te toa o te Taonga Mātauranga mō te Tohu Nui.

Pātai 1: ngā taipitopito mō te rōpū: he te tikanga o te kōrero te arareo?

E kōrero ana arareo ako mō te reo, ngā reo rānei e kōrerotia ana i tō kura, ratonga kura kōhungahunga mō te nuinga o te wā. Hei tauria, he arareo Māori, arareo Pākehā, arareo Pasifika, reorua, rānei.

Pātai 4: Me whakauru mātou i te aha mō te pātai ‘he aha te kaupapa i whāia e tō rōpū, he aha ai?’

Hei tēnei wāhanga ko tā koutou he whakaatu i tīmata mai koutou i hea. Hei konei hoki e whakaaturia ai ngā momo take me ngā kōrero taketake mō ngā huanga mō ngā tamariki me ngā taiohi nā reira i whakatau ai koutou me rerekē ngā mahi. Me whakauru mai ngā raraunga taketake hei whakaatu i ngā take e pai ake ngā mahi i te wāhi i kōwhiria.

Me whakaatu hoki i pēhea koutou i tautohu ai i ngā rōpū hei whakahoatanga mō koutou, ko tā rātou i mau mai mō te kaupapa, nō hea mai te whakaaro mō te huarahi i whāia e koutou, me ngā rangahau e tika ana

Tirohia te wāhanga Rauru Wānanga i te wāhanga [Rauemi](#) mō ētahi atu kōrero mō ngā pātai 4-6.

Pātai 5:

Me pēhea e whakaatu ai ngā mahi kia panonitia, i pēhea i tutuki ai i tā mātou rōpū ngā huanga e whāia ana?

Ko tāu he whakaahua mai i ngā mahi akoako ake me ngā tukanga i huria e koutou kia pai ake ai ngā tutukitanga a ngā ākonga.

Ka whai wāhi koutou i konei ki te tautohu i ngā tūranga i kawea e tēnā, e tēnā kia rerekē ai ngā huanga mō ngā tamariki me ngā taiohi. Me uru hoki he kōrero mō ngā whanonga o mua me te wāhi o aua whanonga ki ngā huanga. Me whakaatu hoki tā koutou e mārāma ana mō te pai o te mahi ngātahi, o te whakahoatanga kia taea ngā taumata whānui o te angitu.

Me hoatu ētahi kōrero hei whakamārama i ngā hīkoitanga a tō rōpū i rerekē ai ngā mahi kia puta ngā hua e whāia ana e koutou.

Pērā i:

- Ngā akoranga ngaio mō ngā kaiako, te hunga whāngai akoranga
- Te whai wāhi mai o ētahi whakahaere, rōpū whakahaere, kura, ratonga kura kōhungahunga, Kāhui Ako rānei
- Ngā panoni ki ngā mahi akoako
- Te whai wāhi mai o ngā mātua/whānau me te hapori
- Ētahi whakataunga motuhake

Whakamahia ngā whakaahuatanga i raro i tēnei pātai hei whakahāngai i ō whakautu kia hono ki te wāhanga Tohu/Taonga kei te whakaurua.

Tirohia te wāhanga ‘E taea ana rānei te whakauru ki ngā wāhanga atu i te kotahi?’

Tirohia te wāhanga Rauru Wānanga i te wāhanga [Rauemi](#) mō ētahi atu kōrero mō ngā pātai 4-6.

Pātai 6: Me pēhea mātou e whakaatu ai i ngā hua o ngā panonitanga?

He rerekē ia tono tētahi i tētahi, ā, he pērā hoki ngā huanga. Ehara i te mea kia whakahau i tētahi tūāhua hei ine i ngā huanga, engari mā te take wānanga e taea ai te whakaatu i ‘tō mua’ me ‘tō muri’ huanga ki te takotoranga e tika ana.

Mō te nuinga o ngā take, ka hōmai ā koutou taunakitanga hei raraunga taketake, pārongo taketake hoki i kohia mai i ētahi wā rerekē, ko ngā huanga pai te mutunga mai. I ngā wāhi e taea ana me whakataurite ki tētahi rōpū tiaki, me whakamahi rānei te ‘tātaitanga ine pānga’. Mō ētahi atu kōrero mō ngā tātaitanga rahinga me toro ki: [Education Counts — Effect Sizes](#).

Tirohia hoki te [Rauemi hei Aromatawai i ngā Otinga Whaitake mō ngā Ākonga Katoa](#), he anga ahu-rua me ōna tuaka e rua e whakaatu mai ana i ngā otinga mātuatua mō ngā tamariki me ngā taiohi o Aotearoa, hei āwhina i a koe ki te whakautu i tēnei pātai.

Tirohia te wāhanga Rauru Wānanga i te wāhanga [Rauemi](#) mō ētahi atu kōrero mō ngā pātai 4-6.

Pātai 7

Me pēhea te āhua o tā mātou haerenga whai painga?

I tēnei wāhanga o te puka tono, me whakatakoto mai ētahi o ngā akoranga nui i akona mā te ara i whāia, me whakaatu hoki ngā rautaki hei āwhina i tō tīma kia mau ai, kia whakapiki anō hoki i ngā hua pai.

Ko te tikanga ka puta noa mai ngā hīkoi o muri i ngā mahi i whakaahuatia i roto i tō take wānanga, engari, ka tohu anō pea i ngā rangahau hou, ngā huarahi, tērā ka puta mai, me te tautoko mai i ngā whakahoatanga hou.

TE TUKU I TĀ MĀTOU TONO

Me pēhea e tuku atu ai i tā mātou tono mā te ipurangi?

Pupuritia tō tono hei konae .pdf. Pupuritia te tuhinga hei: Tono Whakauru_ingoa rōpū.pdf
Hei tauira: Tono Whakauru_Tari Pāngarau, AEI Kāreti.pdf

Tuku ake tō tono oti ki:

<https://www.pmawards.education.govt.nz/enter/>

Ka aha mēnā ka puta ake he kōrero hapa ina tuku ake ana mātou i tā mātou tono?

Mēnā he āwangawanga ōu me waea atu ki 0800 PM AWARDS (0800 762 927) me īmēra atu rānei ki info@pmawards.education.govt.nz.

Āe, kāo rānei, ka whakaaetia tā mātou tono i muri te rā kati?

Kāo. E kore e whakaaetia ngā tono i muri mai i 5 karaka i te ahiahi o te rā kati. Me mātua whai wā koe ki te āta tiroiro i ngā kōnae, kia tika hoki te pupuri i mua i te tukunga ake ki te ipurangi.

Ka taea rānei te tuku i taku tono mā tētahi atu ara?

Kāo. Kia tukua tō tono, me mātua tuku ake ki te pā ipurangi o Ngā Tohu. Kāore e whakaaetia ngā tono mā te īmēra, te pōhi, te karere kawē, te ringa tangata rānei.

He pātai anō?

He pātai anō rānei āu kāore i whakautua i konei? Īmēra atu ki info@pmawards.education.govt.nz me waea atu rānei ki 0800 PM AWARDS (0800 762 927).